

Wrocław 2050

WRO2050

**Wartości istotne dla
Wrocławia w ramach prac
nad strategią "Wrocław 2050"**

PODSUMOWANIE WARSZTATU EKSPERCKIEGO

Spis treści

1.	Kontekst i cel warsztatu	3
2.	Przebieg warsztatu	5
3.	Wyniki warsztatu	6
4.	Sugestie dotyczące dalszych kroków	18

1. Kontekst i cel warsztatu

We wrześniu 2021 r. Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk zainicjował prace nad nową strategią rozwoju Wrocławia, na skutek czego jeszcze w tym samym miesiącu Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia strategii w perspektywie 2050 roku.

Do prac nad strategią zaproszono Zespół Ekspertski ds. Strategii Wrocław 2050, który odbywa cykliczne spotkania warsztatowe, a w ich trakcie wypracowuje lub konsultuje różne zagadnienia tematyczne istotne dla nowej strategii miasta. Zespół wypracował m.in. propozycje misji i wizji Wrocławia w perspektywie 2050 roku oraz strukturę wzajemnych zależności pomiędzy misją, wizją, wartościami i głównymi celami nowej strategii.

Raport stanowi podsumowanie warsztatu, który odbył się w dniu 20.09.2023 r. w ramach prac nad Strategią Wrocław 2050. Udział w warsztacie wzięli członkowie Zespołu Ekspertskiego oraz pracownicy Biura Strategii Miasta Urzędu Miejskiego Wrocławia (UMW).

Celem warsztatu było zdefiniowanie i sprecyzowanie propozycji najważniejszych wartości, które powinny stanowić fundament przyszłej strategii Wrocławia.

W trakcie warsztatu wykorzystano rezultaty wcześniejszych prac, spotkań i konsultacji z różnymi interesariuszami, w tym m.in.:

- ✓ Badania „Ocena potencjału społecznego i perspektyw rozwoju Wrocławia w opinii mieszkańców miasta”, grudzień 2021 r.;
- ✓ Badania fokusowe „Młodzi we Wrocławiu i o Wrocławiu”, październik 2022 r.;
- ✓ Warsztaty Zespołu Ekspertskiego ds. Strategii Wrocław 2050 pt. „Misja, wizja, wartości i kapitał społeczny”, listopad 2022 r.;
- ✓ Warsztaty dotyczące wartości istotnych dla Wrocławia, przeprowadzone w ramach Kongresu Młodzieży Wrocławia, maj 2023 r.;
- ✓ Badania „Warunki i jakość życia we Wrocławiu – nowi mieszkańcy i mieszkanki miasta”, wrzesień 2023 r.;
- ✓ Strategia - Wrocław 2000 Plus;
- ✓ Strategia - Wrocław w perspektywie 2020 plus;
- ✓ Strategia Wrocław 2030;
- ✓ rozmowy z pracownikami Biura Strategii Miasta UMW;
- ✓ inne dokumenty źródłowe dotyczące prac nad strategiami miast na świecie.

Zadaniem uczestników warsztatu było uporządkowanie, pogrupowanie i próba nazwania wartości, które zostały wypracowane jako rezultat dotychczasowych prac, w tym w różnych badaniach i opiniach mieszkańców. Jednocześnie proponowane wartości miały stanowić pewien prosty, podstawowy fundament, na który w wyniku rozmów, analiz i prac w podgrupach zgodzą się wszyscy uczestnicy warsztatów. Ważną wytyczną dla wypracowywanych propozycji wartości było aby odpowiadały one na współczesne wyzwania, ale także przygotowały Wrocław na przyszłość, zapewniając trwałą i zrównoważoną jakość życia jego mieszkańców. Ponadto aby były proste w przekazie (zrozumiałe dla mieszkańców), ale też bliskie ich sercom i motywujące do zaangażowania we wspólną realizację wizji Wrocławia.

Początkowym założeniem warsztatu było również ograniczenie liczby kluczowych wartości do 5-7, ostatecznie wypracowano 7 propozycji dziedzinowych grup wartości.

2. Przebieg warsztatu

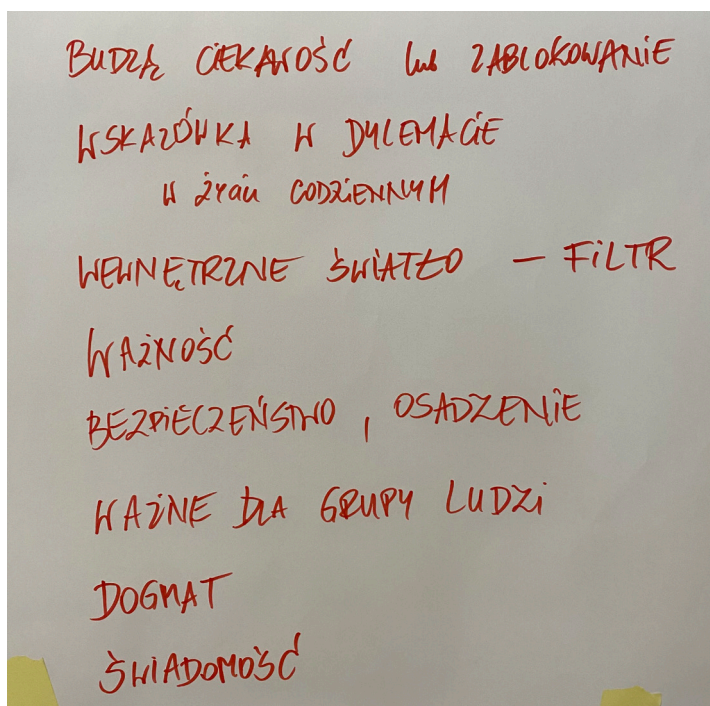
Praca podzielona była na kilka etapów opisanych poniżej.

Etapy spotkania:

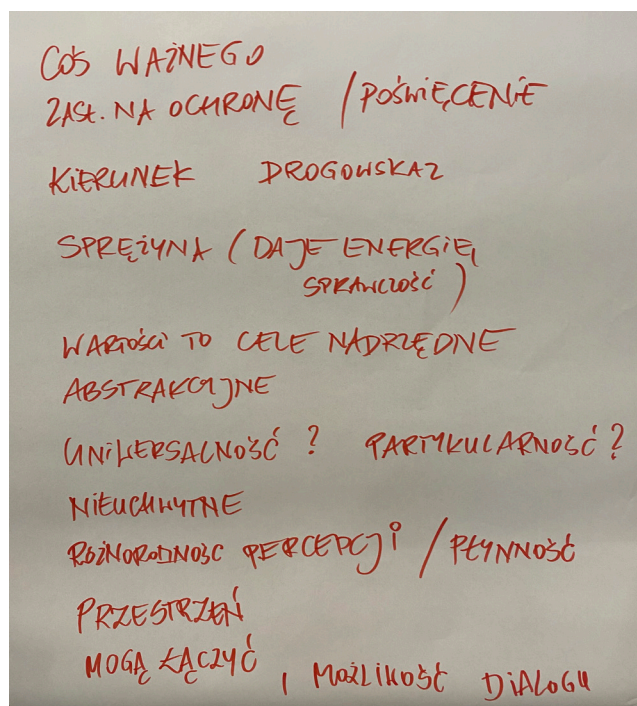
1. Wprowadzenie
2. Prezentacja zasad spotkania, celu spotkania, definicji wartości, list wartości
3. Sesja generowania pomysłów (indywidualnie i w małych grupach)
4. Prezentacja pomysłów na forum i sesja scalania pomysłów (w dużej grupie)
5. Głosowanie i wybór najważniejszych wartości
6. Podsumowanie i zakończenie

Warsztat był kompleksowym procesem, który został podzielony na kilka kluczowych etapów. Na początku zachęcono uczestników do refleksji nad swoimi indywidualnymi wartościami, co pozwoliło zrozumieć różnorodność perspektyw i doświadczeń, jakie każdy z uczestników wносił ze sobą.

Następnie, uczestnicy podjęli próbę zdefiniowania pojęcia „wartości”, rozważając co charakteryzuje wartości, jak wpływają na nasze życie i jakie implikacje mogą mieć dla strategii miejskiej.

Fot. Manuela Piłzga

W trakcie warsztatu, gdy uczestnicy odpowiadali na pytanie „Czym jest wartość?”, pojawiało się wiele odpowiedzi i perspektyw. Zapisywane na tablicy słowa i symbole tworzyły różnorodny obraz. Niektórzy uczestnicy uważali, że wartości budzą ciekawość i motywują do działania, podczas gdy inni wskazywali, że mogą czasem blokować, tworząc dylematy w życiu codziennym.

W miarę jak dyskusja rozwijała się, wartości były opisane np. jako wewnętrzne światło, które prowadzi nas przez życie, jak filtr, przez który patrzymy na świat, czy też jako coś, co nadaje nam pewność i osadzenie w rzeczywistości. Wielu uczestników podkreślało, że wartości są kluczowe dla określonych grup ludzi i zasługują na ochronę i poświęcenie.

Jednak nie brakowało też głosów podkreślających, że wartości mogą być pewnym dogmatem i różnią się w zależności od punktu widzenia. Niektórzy twierdzili, że wartości są jak kierunkowskaz, który pomaga nam odnaleźć właściwą drogę, a inni porównywali je do „sprężyny”, która dostarcza energii i umożliwia sprawczość.

Wartości wydają się być celami nadrzędnymi, ale jednocześnie abstrakcyjnymi i nieuchwytnymi. Dla wielu uczestników trudne było ustalenie, czy wartości są uniwersalne, czy też charakteryzują się partykularnością. Podczas dyskusji pojawiała się również świadomość, że różni ludzie mogą mieć różne wartości, co podkreśla różnorodność percepcji i płynność samej natury wartości.

Ostatecznie, wartości wydają się tworzyć pewną przestrzeń, w której ludzie mogą się spotykać, łączyć i prowadzić dialog. To proces, który nasunął wiele ważnych pytań i stanowił inspirację do dalszych refleksji nad znaczeniem wartości w życiu i strategii miejskiej.

Kluczowym momentem warsztatu była analiza i porządkowanie ok. 130 wartości, w tym tych wskazanych przez mieszkańców Wrocławia, jak i obecnych w strategiach innych miast. Te społeczne i miejskie wartości stanowiły istotną podstawę dyskusji i decyzji podejmowanych w trakcie warsztatu. Spośród nich uczestnicy wybrali te wartości, które uważają za najważniejsze dla przyszłego rozwoju Wrocławia.

W ostatniej części warsztatu, uczestnicy prezentowali na forum najważniejsze dla siebie wartości. Równocześnie następowała faza scalania pomysłów w dużej grupie, co doprowadziło do powstania dziedziny nowych grup wartości. Na koniec każdy z uczestników w drodze indywidualnego głosowania dokonał wyboru kilku, najważniejszych jego zdaniem wartości.

3. Wyniki warsztatu

Proces analizy, dyskusji i indywidualnego głosowania pozwolił na pogrupowanie i wypracowanie 7 propozycji dziedziny grup wartości. Każda z grup zawiera wyszczególnione wartości, które zostały wybrane przez Zespół Ekspercki spośród ok. 130 propozycji. Jeżeli w podanym zbiorze nie znalazła się wartość uznana przez ekspertki i ekspertów za ważną, mogli oni dopisać ją (w tabeli 1. wartości te oznaczone zostały jako „inne”). Liczba w nawiasie oznacza, ile razy dana wartość powtarzała się w danej grupie dziedziny.

Tabela 1. Najważniejsze grupy wartości według uczestników warsztatu uszeregowane zgodnie z otrzymaną liczbą głosów (od największej do najmniejszej)

Lp.	Nazwa/nazwy dziedzinowej grupy wartości	
1	RÓWNOWAGA / HARMONIA / ROZWÓJ MIASTA - (EKOSYSTEM) MIASTA	16 pkt
	- rozumiane m.in. jako zrównoważony rozwój miasta, równowaga ekosystemowa, miasto jako zrównoważony ekosystem, w którym dba się o ekologię, zdrowie itp. - miasto jednocześnie oparte na „odporności i zwinności” Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 3. Zdrowie i dobre samopoczucie 4. Edukacja i nauka 12. Ochrona środowiska naturalnego (4) 13. Równość szans i dostępu do możliwości rozwoju (2) 15. Wartość kultury i dziedzictwa narodowego (2) 21. Dostęp do opieki zdrowotnej i opieki medycznej (3) 22. Zrównoważone relacje z przyrodą (3) 24. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego 32. Zrównoważona konsumpcja i produkcja (5) 33. Zdrowa dieta i styl życia (3) 39. Bezpieczeństwo żywnościowe 42. Równość dostępu do technologii informacji 47. Równość dostępu do opieki zdrowotnej psychicznej i psychiatrycznej 48. Równość dostępu do dostępu do wody i sanitariatów (2) 49. Wartość nauki i innowacji 52. Dostęp do wiedzy informacji 54. Zrównoważony rozwój ekonomiczny miasta (4) 58. Zrównoważona produkcja żywności 59. Wartość bezpiecznych i czystych wód (2) 61. Równość dostępu do energii elektrycznej 62. Wartość energii odnawialnej (2) 66. Równość dostępu do opieki dentystycznej 67. Wartość dostępu do przestrzeni publicznych także w innych językach 69. Wartość opieki nad osobami z chorobami przewlekłymi 70. Dostęp do transportu 71. Równość dostępu do środków transportu publicznego 72. Bezpieczny transport publiczny 73. Szybki transport publiczny 74. Dostęp do transportu publicznego poza miasto 81. Wsparcia dla lokalnych firm i przedsiębiorstw 83. Wartość wsparcia opieki nad osobami z niepełnosprawnościami 84. Równość dostępu do zdrowego środowiska (2) 87. Wartość działań na rzecz równości płacowej 88. Równość i sprawiedliwość w dostępie do usług miejskich 90. Trwały rozwój miasta i jakości życia wszystkich mieszkańców (2) 93. Balans między pracą a życiem (work-life balance) 94. Zieleń (2) 96. Zrównoważony rozwój 99. Sprawna komunikacja miejska (2) 100. Czystość przestrzeni publicznej (2) 101. Stan zabudowy miasta (2) 102. Przyszła kondycja rynku pracy 105. Dużo zieleni (2) 106. Brak dużego ruchu samochodowego (2) 107. Ekologiczne miasto (3) 108. Możliwość pomagania innym 111. Wartość sportu (2) 119. Ekologia i recykling (4) 120. Zieleń miejska 122. Rozwój transportu publicznego 125. Rozwój gospodarczy Wrocławia (2) 127. Dostęp do e-usług 131 Łatwość znalezienia pracy przez obcokrajowców 132. Dobra praca (2) 133. Dostęp do żłobków i przedszkoli 134. Dostęp do lekarza i lekarstw 136. Odporności i zwinność	

2	MIASTO UCZĄCE SIĘ (od innych i od siebie, miasto mądre)			14 pkt
	- rozumiane jako miasto mądre i uczące się od siebie nawzajem i od innych - pojęcia pokrewne to „Wrocław jako mikro- i makrokosmos doświadczeń” Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 46. Zrozumienie i szacunek dla innych kultur, krajów, religii, przekonań 67. Wartość dostępu do przestrzeni publicznych, także w innych językach 115. Otwartość INNE: wymiana doświadczeń z innymi miastami INNE: URBAN Lab + laboratorium multidyscyplinarnych międzykulturowych doświadczeń INNE: dojrzałość do różnorodności			
3	DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW	13 pkt	WYGODNE MIASTO (DOSTĘPNE)	8 pkt
	- bliski wartości „wygodne/dostępne miasto” - rozumiany m.in. jako balans między wolnym czasem a pracą, harmonia, czas wolny, życiowy balans, ale także wartości takie jak „nie drenowanie, nie marnowanie, regeneracja” Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 2. Miłość i bliskość rodzinna 3. Zdrowie i dobre samopoczucie 8. Wartość pracy i poczucie spełnienia zawodowego 13. Równość szans i dostęp do możliwości rozwoju 14. Przyjaźń i wsparcie społeczne 18. Rozwój osobisty i dążenie do samorealizacji (2) 19. Hobby i pasje (3) 25. Znaczenie czasu wolnego i relaksu (3) 27. Bliskość do miejsc i ludzi 28. Wsparcie emocjonalne dla każdego 30. Wartość czasu z rodziną i bliskimi (2) 34. Dostęp do kultury i sztuki 40. Przyjęcie i akceptacja samego siebie (2) 41. Wartość czasu spędzanego w naturze (2) 43. Dostępność rozrywki i rekreacji 45. Wartość marzeń i celów życiowych 53. Zdolność do wyrażania siebie, sztuki i kreatywności 55. Wartość spędzania czasu z dziećmi (2) 75. Wsparcie dla osób starszych w utrzymaniu niezależności 92. Czas wolny (2) 93. Balans między pracą a życiem (work-life balance) (3) 104. Miejsce do spędzania czasu ze znajomymi dla młodzieży (2) 111. Wartość sportu 129. Posiadanie znajomych i rodziny - bliskie wartości „dobrostan mieszkańców” - rozumiane jako „dostępne” miasto, oferujące równość dostępu do usług miejskich Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 34. Dostęp do kultury i sztuki 37. Równość dostępu do mieszkań 48. Równość dostępu do wody i sanitariatów (2) 61. Równość dostępu do energii elektrycznej (2) 64. Dostęp do opieki nad dziećmi, w tym pierwszych latach życia 71. Równość dostępu do środków transportu publicznego 73. Szybki transport publiczny 79. Równość dostępu do dachu nad głową (2) 90. Trwały rozwój miasta i jakości życia wszystkich mieszkańców 98. Dostępność różnorodnych form zamieszkania 100. Czystość przestrzeni publicznej 121. Wsparcie samorządu Wrocławia 127. Dostęp do e-usług			
4	WSPÓLNOTOWOŚĆ	12 pkt	OTWARTOŚĆ NA ZMIANY I ZROZUMIENIE	7 pkt
	- rozumiana jako współodpowiedzialność, otwartość, szacunek, inkluzywność, ale także partnerstwo społeczne, równość i sprawiedliwość społeczna - bliskie wartości to: miasto uważne, czuła samorządność i otwartość na zmiany/zrozumienie Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 1. Szacunek dla innych 2. Miłość i bliskość rodzinna 9. Tolerancja i akceptacja różnorodności (2) 14. Przyjaźń i wsparcie społeczne 15. Wartość kultury i dziedzictwa 17. Wolność słowa i wyrażania swoich poglądów (2) 20. Równość płci - wartość bardzo bliska „wspólnotowości” - rozumiana jako gotowość do rozumienia i akceptowania zmian w swoim otoczeniu Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 1. Szacunek dla innych (2) 9. Tolerancja i akceptacja różnorodności (2) 13. Równość szans i dostępu do możliwości rozwoju 14. Przyjaźń i wsparcie społeczne 20. Równość płci 23. Zrozumienie i poszanowanie różnych kultur 24. Sprawiedliwe traktowanie i brak dyskryminacji 29. Prawa człowieka i sprawiedliwość społeczna - rozumiane jako miasto kierujące się empatią, czułością i troską - bliskie wartości to: czuła samorządność, wspólnotowość Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 1. Szacunek dla innych 5. Równość i sprawiedliwość społeczna 11. Empatia i współczucie 31. Odpowiedzialność społeczna - bliskie wartości to: miasto uważne, wspólnotowość - nie wybrano wartości			
	MIASTO UWAŻNE	5 pkt	CZUŁA SAMORZĄDNOŚĆ	5 pkt

23. Zrozumienie i poszanowanie różnych kultur 27. Bliskość do miejsc i ludzi 28. Wsparcie emocjonalne dla każdego 29. Prawa człowieka i sprawiedliwość społeczną 31. Odpowiedzialność społeczną 34. Dostęp do kultury i sztuki 35. Wartość wolontariatu i pomagania innym 36. Otwartość na nowe doświadczenia i naukę (2) 38. Zrozumienie i szacunek dla starszych osób 43. Dostęp do rozrywki i rekreacji 44. Dobre relacje międzyludzkie (2) 46. Zrozumienie i szacunek dla innych kultur, krajów, religii, przekonań 50. Poczucie tożsamości i przynależności społecznej (2) 51. Dostępność opieki nad osobami starszymi 53. Zdolność do wyrażania siebie, sztuki, kreatywności 56. Współpraca i solidarność społeczna 57. Poczucie sprawiedliwości 64. Dostęp do opieki nad dziećmi, w tym w pierwszych latach życia 65. Przyjazne miasto dla małżeństw jedнопłciowych 76. Równość dostępu do edukacji artystycznej 77. Przyjazne prawo do adopcji i opieki nad dziećmi 78. Wartość demokratycznego procesu wyborczego 80. Wartość równości narodowej i etnicznej 81. Wsparcie dla lokalnych firm i przedsiębiorstw 83. Wartość wsparcia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami 85. Wsparcie dla organizacji pozarządowych (2) 86. Promowanie lokalnej kultury i tradycji (2) 95. Swoboda wyboru 97. Solidarność 115. Otwartość 118. Dobra edukacja 121. Wsparcie samorządu Wrocławia 123. Akceptacja obcokrajowców przez Polaków 126. Aktywność i partycypacja mieszkańców (2) 128. Przyjazne i otwarte otoczenie wobec obcokrajowców 129. Posiadanie znajomych i rodziny 135. Wspólnotowość i otwartość 138. Empatia i współodpowiedzialność (2) INNE: Dostęp do niezależnych źródeł informacji	31. Odpowiedzialność społeczna 38. Zrozumienie i szacunek dla starszych osób 42. Równość dostępu do technologii i informacji 44. Dobre relacje międzyludzkie 46. Zrozumienie i szacunek dla innych kultur, krajów, religii, przekonań 50. Poczucie tożsamości i przynależności społecznej 52. Dostęp do wiedzy informacji 65. Przyjazne miasto dla małżeństw jedнопłciowych 68. Wsparcie dla osób bezdomnych 71. Równość dostępu do środków transportu publicznego 75. Wsparcie dla osób starszych w utrzymaniu niezależności 80. Wartość równości narodowej i etnicznej (2) 82. Przyjazne prawo do aborcji i edukacja seksualna 83. Wartość wsparcia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami 87. Wartość działań na rzecz równości płacowej 88. Równość i sprawiedliwość w dostępie do usług miejskich 97. Solidarność 112. Empatia 115. Otwartość (2) 123. Akceptacja obcokrajowców przez Polaków (2) 124. Sprawiedliwe traktowanie i brak dyskryminacji 128. Przyjazne i otwarte otoczenie wobec obcokrajowców 135. Wspólnotowość i otwartość 138. Empatia i współodpowiedzialność		
--	--	--	--

5	BEZPIECZEŃSTWO	8 pkt
	- pojawiło się jako pierwsza wspólna wartość - rozumiane m.in. jako poczucie bezpieczeństwa, jako bezpieczne miejsce do życia Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 2. Miłość i bliskość rodzinna 3. Zdrowie i dobre samopoczucie (2) 7. Bezpieczeństwo osobiste (2) 14. Przyjaźń i wsparcie społeczne 21. Dostęp do opieki zdrowotnej i opieki medycznej 24. Poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego (2) 37. Równość dostępu do mieszkań 39. Bezpieczeństwo żywnościowe (2) 47. Równość dostępu do opieki zdrowotnej psychicznej i psychiatrycznej (2) 48. Równość dostępu do wody i sanitariatów 51. Dostępność do opieki nad osobami starszymi 62. Wartość energii odnawialnej 63. Równość dostępu do mieszkań socjalnych (2) 66. Równość dostępu do opieki dentystycznej 68. Wsparcie dla osób bezdomnych 69. Wartość opieki nad osobami z chorobami przewlekłymi 72. Bezpieczny transport publiczny 73. Szybki transport publiczny 79. Równość dostępu do dachu nad głową 82. Przyjazne Prawo do aborcji i edukacja seksualna 89. Pieniądze i bezpieczeństwo finansowe dla każdego 98. Dostępność różnorodnych form zamieszkania 103. Dostępność mieszkań dla młodych ludzi 113. Poczucie bezpieczeństwa młodzieży (2) 114. Demokracja 116. Miasto jako schronienie (2) 117. Bezpieczne miejsce do życia (3) 134. Dostęp do lekarzy i lekarstw 136. Odporność i zwinność (2) 139. Poczucie bezpieczeństwa (2)	
6	KULTURA	8 pkt
	- rozumiana tutaj nie tylko jako sztuka czy edukacja - ale bardziej jako element rozwoju społecznego - nie wybrano wartości	
7	DEMOKRACJA	7 pkt
	- zgodność uczestników co do wagi tej wartości - rozumiana m.in. jako wolność Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 5. Równość i sprawiedliwość społeczna 6. Wolność osobista (2) 10. Honor i uczciwość 16. Demokracja i udział obywatelski (2) 17. Wolność słowa i wyrażania swoich poglądów (2) 29. Prawa człowieka i sprawiedliwość społeczna 56. Współpraca i solidarność społeczna 57. Poczucie sprawiedliwości 78. Wartość demokratycznego procesu wyborczego (2) 85. Wsparcie dla organizacji pozarządowych 95. Swoboda wyboru (2) 110. Nastawienie pro-społeczne 114. Demokracja 121. Wsparcie samorządu Wrocławia 126. Aktywność i partycypacja mieszkańców 135. Wspólnotowość i otwartość 138. Empatia i współodpowiedzialność	

Wyraźnie koncentrowano się na tworzeniu miejsca, w którym możliwe byłoby osiągnięcie harmonii między ludźmi a ekosystemem, co wpisywało się w ideę zrównoważonego miasta. Ciekawe jest także to, że podkreślano znaczenie równości dostępu do różnych usług i środowiska dla wszystkich mieszkańców, co zapewne odzwierciedlało zainteresowanie uczestników kwestiami społecznymi. Ekologię i równowagę ekosystemu widziano jako nieodłączne od równości i harmonii panującej w społeczeństwie. Podsumowując, wskazano na kluczowe aspekty zrównoważonego rozwoju miasta, łącząc ekologię z aspektami społecznymi, gospodarczymi i zdrowotnymi.

2. MIASTO UCZĄCE SIĘ (od innych i od siebie, miasto mądre)

W tej grupie wartości ekspertki i eksperci skupiali się na koncepcji miasta jako inteligentnego i uczącego się środowiska. Wartości związane z uczeniem się od innych i od siebie nawzajem, a także pojęciem „Wrocław jako mikro- i makrokosmos doświadczeń” stanowiły fundament ich dyskusji.

Pojęcia takie jak „zrozumienie i szacunek dla innych kultur, krajów, religii, przekonań” oraz „otwartość” były kluczowe w kontekście miasta uczącego się. Te wartości podkreślają znaczenie wzajemnego uczenia się, zrozumienia różnorodności i otwartości na różne perspektywy.

Zespół Eksperski wskazywał na potrzebę ciągłego rozwoju miasta poprzez uczenie się od innych i od różnych kultur, co może przyczynić się do tworzenia miasta bardziej zaawansowanego i mądrego.

Podsumowując, to podejście koncentruje się na koncepcji miasta jako miejsca otwartego na różnorodność i gotowego do uczenia się od innych, co może przynieść mu liczne korzyści społeczne i kulturowe.

3. DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW/WYGODNE MIASTO (DOSTĘPNE)

DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW

Kolejna grupa wartości skupiała się na koncepcji miasta, które zapewnia wygodę i dostępność dla swoich mieszkańców (dobrostan). Ważnym aspektem jest zachowanie równowagi między pracą a życiem osobistym oraz harmonią życiową. Wartości takie jak „zdrowie i dobre samopoczucie”, „miłość i bliskość rodzinna” oraz „przyjaźń i wsparcie społeczne” stale przewijały się w dyskusjach. Istotne były pojęcia takie jak „czas wolny”, „hobby i pasje”, „wsparcie emocjonalne dla każdego” oraz „balans między pracą a życiem (work-life balance)”. Podkreślano znaczenie czasu spędzanego z rodziną i bliskimi, dostępu do kultury, sztuki, czasu spędzanego w naturze oraz możliwości rozrywki i rekreacji.

Akcentowano znaczenie życiowego balansu i dbałości o dobrostan mieszkańców, opisywanego za pomocą takich wartości jak „zdolność do wyrażania siebie, sztuki i kreatywności”, „wsparcie dla osób starszych w utrzymaniu niezależności” oraz „wartość sportu”.

To podejście koncentruje się na tworzeniu miasta, którego mieszkańcy mają dostęp do różnorodnych źródeł wsparcia, czasu wolnego i okazji do spełniania swoich pasji i marzeń.

WYGODNE MIASTO (DOSTĘPNE)

W tej grupie skupiano się na pojęciu „miasta dostępnego”, które oferuje równość dostępu do usług miejskich dla wszystkich mieszkańców.

Pojęcia takie jak „równość dostępu do mieszkań”, „równość dostępu do wody i sanitariatów”, „równość dostępu do energii elektrycznej”, „równość dostępu do środków transportu publicznego” oraz „równość dostępu do dachu nad głową” odzwierciedlają dążenie do sprawiedliwości społecznej i równości w dostępie do kluczowych usług miejskich.

Ekspertki i eksperci w tej grupie wartości podkreślali znaczenie czystości przestrzeni publicznej, dostępności różnorodnych form zamieszkania oraz wsparcia ze strony samorządu miejskiego. Dodatkowo, kwestia dostępności e-usług oraz trwałego rozwoju miasta dla jakości życia wszystkich mieszkańców były istotnymi elementami ich dyskusji.

4. WSPÓLNOTOWOŚĆ/OTWARTOŚĆ NA ZMIANY I ZROZUMIENIE/ MIASTO UWAŻNE/ CZUŁĄ SAMORZĄDNOŚĆ

WSPÓLNOTOWOŚĆ

Analiza wartości w tej grupie ukazuje miasto jako miejsce współodpowiedzialności, otwartości, szacunku, inkluzywności oraz partnerstwa społecznego. Wartości związane z budowaniem społeczności, w której panuje równość i sprawiedliwość społeczna, były kluczowe.

Pojęcia takie jak „szacunek dla innych”, „tolerancja i akceptacja różnorodności”, „przyjaźń i wsparcie społeczne”, „wolność słowa i wyrażania swoich poglądów”, „prawa człowieka i sprawiedliwość społeczna”, „odpowiedzialność społeczna”, „wolontariat i pomaganie innym” oraz „współpraca i solidarność społeczna” odzwierciedlają zainteresowanie budowaniem wspólnoty opartej na wartościach społecznych. Ponadto zwracano uwagę na kwestie związane z akceptacją i szacunkiem wobec różnych grup społecznych, zarówno w kontekście wieku, kultury, jak i orientacji seksualnej. W dyskusjach obecne były także wartości takie jak „przyjazne miasto dla małżeństw jedнопłciowych” i „akceptacja obcokrajowców przez Polaków”.

Podsumowując, podejście to koncentruje się na budowaniu społeczności otwartej, aktywnej, opartej na szacunku i współodpowiedzialności. Pojawia się dążenie do stworzenia miasta, które akceptuje różnorodność i promuje partycypację społeczną, nieodzowną w procesie budowania społeczeństwa opartego na wartościach i wzajemnym szacunku.

OTWARTOŚĆ NA ZMIANY I ZROZUMIENIE

Ekspertki i eksperci mówiąc o otwartości koncentrowali się na wartościach, wyrażających gotowość do rozumienia i akceptowania zmian w otoczeniu. Ta grupa wartości jest bliska grupie WSPÓLNOTOWOŚĆ, gdyż wiele z tych wartości jest podobnych.

Wartości takie jak „szacunek dla innych”, „tolerancja i akceptacja różnorodności”, „odpowiedzialność społeczna”, „zrozumienie i szacunek dla starszych osób”, „dobre relacje międzyludzkie”, „zrozumienie i szacunek dla innych kultur, krajów, religii, przekonań” oraz „empatia” są kluczowe w kontekście gotowości do zmian i otwartości na różnorodność.

Ta grupa wartości akcentuje znaczenie równości i sprawiedliwości społecznej w kontekście akceptacji zmian i różnorodności. Ważne jest także znaczenie akceptacji i szacunku wobec różnych grup społecznych, niezależnie od wieku, kultury czy orientacji.

MIASTO UWAŻNE

Ekspertki i eksperci widzą miasto jako miejsce przeniknięte empatią, czułością i troską o swoich mieszkańców – czyli uważnością. Wartości takie jak „szacunek dla innych”, „równość i sprawiedliwość społeczna”, „empatia i współczucie” oraz „odpowiedzialność społeczna” są centralne w ich dyskusjach.

W tej grupie wartości skupiano się na budowaniu społeczności, w której panuje wzajemna troska i wsparcie. Podkreślano znaczenie równości i sprawiedliwości społecznej w procesie kierowania miastem. Ważne jest dla nich także zrozumienie i szacunek wobec innych oraz wczuwanie się w problemy i potrzeby mieszkańców. Celem jest tworzenie miasta, w którym każdego mieszkańca traktuje się z empatią i czułością, a troska o dobro innych jest nadrzędną wartością.

CZUŁA SAMORZĄDNOŚĆ

W tej grupie wartości skupiano się na koncepcji miasta, które opiera się na lokalnych inicjatywach i aktywności społecznej. Chociaż nie wybrano konkretnych wartości, to widać tu wyraźne pokrewieństwo i z MIASTEM UWAŻNYM i WSPÓLNOTOWOŚCIĄ.

W ramach czułej samorządności istotne jest kierowanie się potrzebami społeczności lokalnej, wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz promowanie partycypacji mieszkańców w procesach decyzyjnych. To podejście podkreśla znaczenie zaangażowania społecznego i lokalnej wspólnoty w kształtowaniu miasta, a także wspiera partycypację obywatelską w procesie rozwoju miejskiego.

5. BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo było pierwszą wspólną wartością wskazaną przez ekspertki i ekspertów, zatem można zakładać, iż jest według nich fundamentalnym aspektem zarówno życia społecznego, jak i indywidualnego stanowiąc zarazem bardzo pojemną kategorię. Zwracano tutaj uwagę na znaczenie miłości i bliskości rodzinnej, zdrowia i dobrej kondycji oraz osobistego bezpieczeństwa. Wartości te pojawiają się często w kontekście równego dostępu do różnych zasobów i usług społecznych, takich jak opieka zdrowotna, mieszkanie, żywność i opieka nad osobami starszymi.

Istotnym punktem jest również bezpieczeństwo ekonomiczne i finansowe, możliwe tylko w warunkach stabilności gospodarczej. Ponadto, wskazywano na takie zjawiska i problemy jak przyjaźń, wsparcie społeczne oraz edukacja seksualna i prawa reprodukcyjne.

Warto zauważyć, że niektóre wartości, takie jak „demokracja” i „miasto jako schronienie”, podkreślają znaczenie uczestnictwa społecznego i wspólnoty w kształtowaniu bezpieczeństwa. Ogólnie rzecz biorąc, ekspertki i eksperci koncentrowali się na wielu różnych aspektach, wpływających na poczucie bezpieczeństwa i komfortu jednostek, zarówno na poziomie osobistym, jak i społecznym.

6. KULTURĘ

W przypadku tej grupy wartości, ekspertki i eksperci skoncentrowali się na kulturze jako istotnym elemencie rozwoju społecznego. Nie wybrano konkretnych wartości, co może sugerować, że w przypadku kultury istnieje bardzo szerokie spektrum wartości, które należy uznać za ważne. Uczestnicy warsztatu rozważali różnorodne składniki i aspekty kultury, takie jak sztuka, edukacja, tradycje, dziedzictwo kulturowe, komunikacja międzykulturowa, kultura osobista, kultura relacji, twórczość, kreatywność i wiele innych. Pokazuje to ogromne znaczenie kultury jako czynnika wpływającego na rozwój społeczeństwa, który może obejmować wiele różnych wartości.

7. DEMOKRACJĘ

W grupie skupionej wokół problematyki demokracji, ekspertki i eksperci mocno podkreślali znaczenie systemu demokratycznego jako wartości społecznej w strategii Wrocławia. Demokracja jest rozumiana m.in. jako wolność i udział obywateli we władzy. Wartości związane z tą kategorią obejmują równość i sprawiedliwość społeczną, wolność osobistą, wolność słowa, prawa człowieka oraz demokratyczny proces wyborczy. Te wartości wspierają koncepcję aktywnego obywatelstwa, partycypacji społecznej i otwartości społeczeństwa. Ponadto, widoczna jest troska o współpracę, solidarność społeczną, wspólnotowość, empatię i współodpowiedzialność.

Ta grupa wartości skupia się na fundamentalnych aspektach demokracji i wolności jednostki, a także na potrzebie zaangażowania społecznego i działania obywatelskiego w budowaniu sprawiedliwego i demokratycznego społeczeństwa.

Ponadto uczestnicy warsztatu wskazali również na inne wartości (tabela 2.), nie zakwalifikowane do żadnej z 7 dziedzinowych grup wartości.

Tabela 2. Wartości nie zakwalifikowane do żadnej z 7 dziedzinowych grup wartości.

INNOWACYJNOŚĆ I NAUKA, EDUKACJA
Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 4. Edukacja i nauka 26. Równość dostępu do edukacji 36. Otwartość na nowe doświadczenia i naukę 42. Równość dostępu do technologii i informacji 49. Wartość nauki i innowacji 52. Dostęp do wiedzy i informacji 76. Równość dostępu do edukacji artystycznej 118. Dobra edukacja 133. Dostęp do żłobków i przedszkoli
UCZENIE SIĘ DLA KAŻDEGO
Spośród ok. 130 wartości w tej grupie znalazły się następujące wartości: 4. Edukacja i nauka 36. Otwartość na nowe doświadczenia i naukę 52. Dostęp do wiedzy i informacji 118. Dobra edukacja

INNOWACYJNOŚĆ, NAUKA I EDUKACJA

Podczas warsztatu ekspertki i eksperci zwracali szczególną uwagę na kwestie innowacyjności, nauki oraz edukacji, należących do podstawowych czynników rozwoju społecznego. Kładziono także nacisk na równość dostępu do edukacji i technologii, co ma na celu wyeliminowanie nierówności społecznych. Nauka, edukacja, innowacyjność i otwartość na nowe doświadczenia umożliwiają ciągły rozwój i dostosowywanie się do zmieniającego się świata. Uwzględniono również dostęp do żłobków i przedszkoli jako element wspierający rodziny i początkowy etap edukacji dzieci.

UCZENIE SIĘ DLA KAŻDEGO

Ekspertki i eksperci skupili się zwłaszcza na kwestiach związanych z edukacją i nauką, co znalazło swój wyraz w wartościach „Edukacja i nauka” oraz „Dobra edukacja”. Ponadto, wartość „Otwartość na nowe doświadczenia i naukę” podkreśla zaangażowanie w ciągłe poszerzanie horyzontów i gotowość do przyjmowania nowej wiedzy. „Dostęp do wiedzy i informacji” stanowi kluczowy element, wskazujący na znaczenie dostępności materiałów edukacyjnych i źródeł informacji.

PODSUMOWANIE ANALIZY WARTOŚCI

Podsumowując analizę wartości zidentyfikowanych przez ekspertki i ekspertów, można zauważyć, że skupiono się na określonych aspektach rozwoju społecznego. Grupa wartości „Równowaga / Harmonia / Rozwój Miasta” skoncentrowała się na zrównoważonym rozwoju, łącząc ekologię z aspektami społecznymi, gospodarczymi i zdrowotnymi. „Miasto uczące się” promuje ideę miasta jako inteligentnego i uczącego się środowiska, podkreślając znaczenie wzajemnego uczenia się i zrozumienia różnorodności. „Dobrostan mieszkańców” koncentruje się na komforcie i harmonii życiowej, dbając o równo-

wagę między pracą a życiem osobistym. „Wygodne Miasto” dąży do stworzenia miasta dostępnego dla wszystkich, gdzie równość i sprawiedliwość społeczna odgrywają kluczową rolę. „Wspólnotowość” zmierza ku społeczności opartej na szacunku, równości i współodpowiedzialności. „Otwartość na zmiany i zrozumienie” promuje gotowość do akceptacji różnorodności i zmian w otoczeniu. „Miasto uważne” kładzie nacisk na empatię, czułość i troskę wobec mieszkańców. „Czuła samorządność” skupia się na lokalnych inicjatywach i aktywności społecznej. „Bezpieczeństwo” obejmuje różne czynniki, wpływające na poczucie bezpieczeństwa i komfortu jednostek. „Kultura” koncentruje się na różnorodnych aspektach kultury i jej roli w rozwoju społecznym. „Demokracja” podkreśla znaczenie wolności, równości i aktywnego obywatelstwa. „Innowacyjność, nauka i edukacja” promuje rozwijanie innowacji, nauki oraz edukacji. „Uczenie się dla każdego” skupia się na edukacji, nauce i otwartości na nowe doświadczenia.

Te różne grupy wartości odzwierciedlają różnorodność obszarów, na których ekspertki i eksperci koncentrowali się podczas warsztatu, co pomaga w zrozumieniu, jakie kwestie są dla nich szczególnie istotne w kontekście rozwoju społecznego. Wszystkie podkreślają znaczenie wartości społecznych, takich jak równość, szacunek, otwartość i empatia, które stanowią fundament budowy lepszych społeczeństw i miast, a w przyszłości wydają się kluczowe dla rozwoju Wrocławia.

Najszybciej ustalone i bezdyskusyjne wartości:

- **BEZPIECZEŃSTWO**
- **DEMOKRACJA**

Wartości według ważności:

- **RÓWNOWAGA / HARMONIA / ROZWÓJ MIASTA - (EKOSYSTEM) MIASTA - 16 pkt**
- **MIASTO UCZĄCE SIĘ - 14 pkt**
- **DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW - 13 pkt**
- **WSPÓLNOTOWOŚĆ - 12 pkt**

Pozostałe wartości:

- **WYGODNE MIASTO**
- **KULTURA**
- **OTWARTOŚĆ NA ZMIANY I ZROZUMIENIE**
- **MIASTO UWAŻNE**
- **CZUŁA SAMORZĄDNOŚĆ**
- **INNOWACYJNOŚĆ I NAUKA, EDUKACJA**
- **UCZENIE SIĘ DLA KAŻDEGO**

4. Sugestie dotyczące dalszych kroków

Po warsztacie zapytano uczestników jakie widzą kolejne kroki dla Biura Strategii Miasta. Ekspertki i eksperci wskazali konieczność usystematyzowania oraz nazwania i zdefiniowania wartości przy użyciu prostego języka, tak aby były one zrozumiane dla każdego mieszkańca. Zwrócili również uwagę na istotny aspekt konsultacji, zwłaszcza społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy młodego pokolenia. Jedną z propozycji była również możliwość wykorzystania storytellingu.

Podsumowując, uczestnicy widzą **3 główne zadania** - dla samego Zespołu Eksperskiego, jak i dla Biura Strategii Miasta:

1. zdefiniowanie pojęć + doprecyzowanie nazw wartości (lub ich wyjaśnienie) - np. z wykorzystaniem metody storytelling (propozycje: prof. Marcin Napiórkowski, UW),
2. zapisanie wartości prostym językiem (uproszczenie języka, aby był zrozumiały dla wszystkich) + przetestowanie czy są zrozumiałe na wybranej grupie próbnej,
3. konsultacja wartości z Prezydentem Wrocławia, Radnymi Miejskimi, departamentami UMW, innymi jednostkami, mieszkańcami.

OPRACOWANIE RAPORTU
ORAZ PROWADZENIE WARSZTATU

Manuela Pliżga, The Talk Box

WSPÓŁPRACA – Zespół Biura Strategii Miasta
Urzędu Miejskiego Wrocławia

Marzena Horak

Agnieszka Grabarczyk

Magdalena Jankowska

Małgorzata Klarczyk

Michał Wiącek

EKSPERCI BIORĄCY UDZIAŁ
W WARSZTATACH

Agata Bulicz

Agnieszka Kita

Aleksandra Mikulska

Anna Brdulak

Hubert Trammer

Izabela Sówka

Janusz Zaleski

Katarzyna Świętek

Katarzyna Turkiewicz

Mariusz Masłosz

Mateusz Majewski

Nikodem Czapryna

Paweł Kamiński

Piotr Wołkowiński

Wrocław 2050

WRO2050

Urząd Miejski Wrocławia
Biuro Strategii Miasta
ul. Świdnicka 53
50-030 Wrocław

www.wroclaw.pl/wroclaw-przyszlosci